

Meiavond

<https://hdl.handle.net/1874/372256>

953⁴
MEI AVOND,

KLUCHT SPEL.

Onder de Zinspreuk,

DOOR YVER BLOEID DE KONST.

Te AMSTELDAM,
By de Erfg: van J: LESCAILJE, op de Middeldam,
op de hoek van de Vischmarkt, 1701.

Met Privilegie,

WELFARE

REPORT

OF THE

ROYAL SOCIETY OF MEDICINE

AMSTERDAM

Printed and Sold by J. B. NEAUME, at the ...
of ...

C O P Y E

van de

PRIVILEGIE.

DE Staten van Holland ende Westvriesland doen te weten, alsoo ons verroont is by de Regenten van het Burger Wecshuys ende Oude Mannenhuis der Stad Amsterdam, en, in die qualiteyt, te samen eygenaers, mitsgaders Regenten van den Schouburg aldaer, dat sy, Supplianten, sedert eenige Jaren hebbende gejonisseert van onsen Octroye of Privilegie van dato den 19. September 1684. waer by wy aen de Regenten van den selven Schouburg, in die tyt, hadden gelieven te consenteren, accorderen ende oestroijeren, dat sy, gedurende den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, de Wercken, die doenmaels ten dienste van het Tooneel reets gedrukt waren, ende, van tyt tot tyt, nog vorder in het licht gebracht, ende ten Tooneele gevoert soude werden, alleen soude mogen drucken, uytgeven en verkopen, nu ondervonden, dat de Jaren, by het voorgemelde onse Octroy of Privilegie genaemt, op den 19. September 1699. souden komen te expireren; ende dewyl de Supplianten ten meesten dienste van de Schouburg, waer van henne respectieve Godshuysen onder andere mede moesten werden gesubcenteert, de voorgemelde Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen als Kluchten, als anders, die reets gedrukt en ten Tooneele gevoert waeren, of in het toekomende gedrukt, en ten Tooneele gevoert souden mogen werden, geerne alleen, gelyk voorheen, souden blyven drucken, doen drucken, uytgeven en verkopen, ten eynde de selve Wercken, door het nadrukken van anderen, haer luyster, soo in rael, als spelkonst, niet mogten komen te verliesen, dog dat sulcx aen haer, na de expiratie van het bovengemelde ons Octroy, en souden de Supplianten hun genootsackt sig te keeren tot ons, onderdaanig verzoekende, dat wy aen de Supplianten, in hare bovengemelde

qualiteyt, geliefden te verleenen prolongatie van het voorz. O&roy of Privilegie, omme alsoo de voorz. Werken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Kluchten, als andere, reets gemaect en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen te mogen drucken en verkopen, of doen drucken en verkopen, met verbod aen allen andere op seeckere hogepenen, by U Ed. Groot Mog. daer toe te stellen, en voorts in communi forma; so is 't dat wy de saecke, ende 't verzoek voorz. overgemerkt hebbende, ende genegen wesende, ter bede van de Supplianten, uyt onse rechte wetenschap, Souveraine magt en autoriteyt, deselve Supplianten geconsenteert, geacordeert ende geo&royeert hebben, consenteren, accorderen ende o&royeren, mits desen, dat sy, by continuatie, de voorz. Wercken, soo van Treurspellen, Blyspellen, Klugten als andere, reets gemaect en ten Tooneele gevoert, en als nog in het licht te brengen, den tyt van vyftien eerst achter een volgende Jaren, alleen binnnen onsen landen, sullen mogen drucken, doen drucken, uytgeven en verkopen, verbiedende daerom allen een ygelyk, de voorz. Wercken, in 't geheel ofte ten deele, naer te drucken, ofte, elders naergedrukt, binnnen den selven onsen lande te brengen, uyt te geven ofte verkopen, op de verbeurte van alle de naergedruckte, ingebrachte, ofte verkogte exemplaren, ende een boete van drie hondert guldens, daer en boven, te verbeuren, te appliceren een derde part voor den Officier, die de calangie doen sal, een derde part voor den Armen der Plaetsen daer 't casus voorvallen sal, en het resterende derde part voor de Supplianten, alles in dien verstante, dat wy de Supplianten met desen onsen O&roye alleen willende gratificeren tot verhoedinge van hare schade door het naedrukken van de voorz. Wercken, daer door in genigen deele verstaen den inhoud van dien te autoriseren, ofte te advoueren, ende, veel min het selve onder onse protectie en de bescherminge eenigh meerder credit, aensien, of reputatie te geven, nemaer de Supplianten in cas daer inne iets onbehoorlyks soude influeren, alle het selve tot haren laste sullen gehouden wesen te verantwoorden, tot dien eynde wel expresselyk begerende, dat by aldien sy dese onse O&roye voor de voorz. Wercken sullen willen stellen, daer van geen geabbrevieerde ofte gecontraheerde mentie sullen mogen maken, nemaer gehouden sullen wesen het selve O&roy in 't geheel, en sonder eenige Omiffie, daer voor te drucken, ofte te doen drucken, ende dat sy gehouden sullen syn een exemplaar van alle de voorz. Wercken, gebonden en wel geconditioneert, te brengen in de Bibliothecq van onse Universiteyt tot Leyden, ende daer van behoorlyk te doen blyken, alles op pene van het effect van dien te verliezen, ende ten eynde de Supplianten desen onsen O&roye ende consente mogen genieten als naer hehooren, lasten wy allen ende een ygelyk, die 't aengaen mag, dat sy de Supplianten van den inhoud van desen doen lasten ende gedogen, rustelyk, vredelyk ende volkomentlyk genieten ende gebruycken, cesserende alle belet ter con-

trarie

trarie gedaen. Gedaen in den Hage, onder onsen grôte Zegele, hier onder aen doen hangen op den een en twintigste May in 't Jaer onses Heer en Zaligmakers, een duysent ses hondert negen en negentigh.

A. HEINSIUS.

Ter ordonnantie van de Staten

SIMON van BEAUMONT.

De Regenten van het Wees- en Oude Mannenhuis hebben, in haar voorz. qualiteit, het recht van deze Privilegie, voor dit Kluchtspel, vergund aan de Erfgenaamen van *J. Lescaije*.

In *Amsteldam*, den 10. April, 1701.

VERTOONERS.

FERDINAND, Minnaar van Sofia.

JAN, Knecht van Ferdinand.

LEONOR, Dochter van Koenraad en Kornelia.

KOENRAAD, Vader

KORNELIA, Moeder

SOFIA, Nicht

MARGRIET, Meid

PIET, een Kruijer.

} van Leonoor.

*Het Tooneel verbeeld een kamer, daar alles over
hoop leid, om te verhuizen.*

MEI-

MEI AVOND,

KLUCHTSPEL.

EERSTE TOONEEL.

GRIET, *terwylze't goed pakt, zingt; de Mei die komt'er ons by zeer bly, enz.* JAN *van buiten,*
FERDINAND *in de kleêrben.*

GRIET.

W

Ieklopt daar?

JAN, *van buiten.*

De klopper.

GRIET, *de deur openende.*

Wel, Vrind, wat is jou zeggen?

JAN, *koomende op 't Tooneel.*

'k Heb hier een Kleêrben, om je goed'ren in te leggen.

GRIET.

Wie stuard u met die Ben?

JAN.

Wie, wel Jannetje Nicht.

GRIET, *tillende aan de Ben.*

Hoe is die Ben zo zwaar?

JAN.

Wat zwaar, je meugt zelf zwaar zyn; de Ben is licht.

Het schort hier aan de deur, het kneld wat van ter zijen.
Nu wakker, til wat op; wat zo! dat mag ik lijen!

A 4

GRIET

8 M E I A V O N D,

GRIET.

Is dat een leege Ben? het mogt de droes! ze is ook niet klein.

JAN.

Ja, Meid, de Ben is leeg.

GRIET.

Nu, breekt geen porselein,
Je gaat zo dom te werk, en ziet niet uit uw oogen,
Het is Meivond, ik loof de meidrank is jou al in het
hoofd gevloogen,
Gy slacht de meeste hoop.

JAN.

Zet het goed dan aan een kant
Ik zie hier naauwlyks plaats voor deze mand,
Zo staat het overhoop; daar leid het heele bruitje,
Zei scheele Marie tegens Klaas, en brak zyn fluitje.

Gooid het goed van boven neer.

GRIET.

Dat hebje net geklaard, jou rechten dronken Beest!
Heb ik 't je niet gezeid? ik was 'er voor bevreesd.

JAN.

Wel, wat beest jou de kop?

GRIET.

Schavuit, durft gy noch spreken,
Daar ik jou een porseleine schootel zo onvoorzichtig zie
breeken?

Maar Juffrouw zal ze jou wel doen betaalen, Guit.
Ik weet niet wat de lui doen met zo dronken snuit.
't Is of Jannerje Nicht ons zoekt zo wat te plaagen.
Maar straks komt Juffrouw.

JAN.

Dan zal 't 'er euvels daagen.
Maar, Griet, hoe drommel is 't? je schelt, gelyk een beest.

GRIET, *hem aanziende.*

Wat pikken! Jan, ben jy 't? of is het ook uw geest?
Hoe kom jy dus gesteld? wat heb je voorgenoomen?
Hier, in dit krui gewaat, zo in ons huis te koomen!

Op

Op een Meiavond!

JAN.

Als een lapper, net en kant.

GRIET.

Hier schuld wat achter met het brengen van die mand.

Maar, Jan, waar is uw Heer?

JAN.

Die is hier binnen.

GRIET.

Ja wel, ik weet niet wat dat gy noch zult verzinnen!

Hy zit dan in de Ben?

JAN.

Gy raad het op zyn kop.

GRIET.

Wel! hoe verzinje 't zo? maar doet de Ben eens op.

JAN aan de Ben.

Komt 'er uit, myn Heer, uit.

Ferdinand uit de Ben.

GRIET.

Ja dat 's eerst recht beminnen!

Hoe durfje dit bestaan? hoe krygje 't in de zinnen?

FERDINAND.

Wat doet hy niet die mind, myn lieve Margriet?

Al 't geen dat gy ziet is om jou Juffrouw geschied.

Ik ben verdacht gemaakt by myn schoone Uitgeleezen;

Om die laster te keeren, zal ik geen onheil vreezen.

Gy weet hoe my de Meuy verboden heeft haar huis,

En denkt dat dit voor een minnaar is het allerzwaarste

kruis;

Hoe ik my beroofd vind van haar bekoorlykheden;

Hoe ze door een slimme trek myn eer zo durft vertreeden.

Gy weet, hoe zy de Neef meend dat kostelyke pand

In handen te stellen.

GRIET.

Maar, Heer, in deze mand,

Is geen verzekering; want zy zal die vol willen leggen

A 5

Met

10 M E I A V O N D;

Met goed, zo dra zy komt.

F E R D I N A N D.

Hoor toe, ik zal 't je zeggen;
De mand fluit ook binnen toe, zo vast, dat men die niet
Van buiten open kan krygen, 't en zy met myn wil.

J A N.

Versta je 't, Griet?

F E R D I N A N D.

Zo gy nu uw trouwe hulp my wilt betoonen,
Zie ik geen zwaarigheid, en ik zal je wel beloonen.

J A N.

Ik blyf myn Heers borg:

F E R D I N A N D.

En om joute verzekeren en te ont-
lasten van alle zorg.

Neemt dat by provizie.

G R I E T.

Myn Heer, jy behoefd geen andere borg.
Zy beziet het geld.

J A N.

Twyffel je of het goed is, ik neem het over voor die prys
terstond.

G R I E T.

Ja daad'lyk.

J A N.

Wil jy 't niet geeven, Griet?

G R I E T.

Neen, vrind, het is te schaad'lyk.

J A N.

Maar, apropo, Margriet, wat dat ik vraagen wou,
Gy klaagde dat de mand zo zwaar was, straks voor jou,
Wat zeg je nu daar van? zeg, zoud gy nu wel klaagen,
En niet liever zo een mand alleen, als met je beijen
draagen?

G R I E T.

Nu dat ze leeg is wel.

J A N.

JAN, *wyzende op Ferdinand.*

Neen, ik meen zo een mand.

GRIET.

Ik loof de Meiavond heeft u beroofd van uw verstand.

FERDINAND.

Nu, Grietje, zult gy my uw bystand dan betoonen?

JAN.

Ja, schenkt haar noch maar eens een hand vol goude kroo-

GRIET.

(*nen.*)

Ik zal zo veel ik kan u dienen, Heer Ferdinand.

Maar, daar komt Juffrouw aan.

JAN.

De droes! kruip in de mand.

Kom, rep je wat, myn Heer.

FERDINAND.

Ik zal my dan vertrouwen...

JAN.

Wat, haast je, kruip toch in.

GRIET.

Wat huis zal zy niet houwen,

Vind zy de schootel daar aan stukken, o gantsch bloed!

My dunkt ik hoor ze al reeds uitbarsten als verwoed.

TWEDE TOONEEL.

LEONOOR, MARGRIET, JAN,

FERDINAND *in de Ben.*

LEONOOR.

IS hier niet aars te doen? als wat te ginnegappen?

Gy rechte Lanterfant, gy doet hier niet als snappen;

Wat's dat te zeggen, Griet, hoe komt die schootel daar?

En deze is gescheurd, zo zet men de stukken aan malkaâr;

Jou landelooze Meêr, jyzult ze my betaalen.

GRIET.

Hoor, Juffrouw, ik zal u, hoe't by kwam, gaan verhaalen;

Die Kanger, die daar staat, sliet my ze uit de hand

Zo

Zo als hy binnen kwam, en bragt hier deze mand.

LEONOOR.

Wel, dommen Vleegel, hoe! zal men het goed zo breeken?
Heb jy geen oogen, zeg?

JAN.

Maar, Juffrouw, hoor my spreekē.

LEONOOR.

Jy bent een botmuil, Schurk, wat is dit voor fatzoen,
Zeg, zo dom te werk te gaan, wanneer men iets zal doen?
Jou rechte Hangebast, ik zal 't u doen vergelden.

JAN.

Wel, Juffrouw lamgat, zeg, wat let je my te schelden?
Of zoek je door die trek myn kruiloon in je zak
Te houwen? dat zyn ze niet, kom betaal my strak,
Of ik zal 't daadelyk van die frontanzie haalen,
Kom, kom, en al terstond, schiet kuit, en wilt betaalen.

LEONOOR.

Wel, onbeschoften Beest, en afgerechten Guit,
Betaal myn schootel eerst; ei! ziet eens die Schavuit
Durft spreekē om zyn geld, en my hier wat uitschelden!
Maar ik zweer't jou, Veugel, ik zal 't jou doen vergelden,
Dat jou de schootel noch duur zal koomen te staan.

JAN.

Kom, kom, betaal my maar.

GRIET.

Voort, Vent, brui hier van daan.

JAN, *tegens Griet.*

Jou Varken, 't is jou schuld, gy zoekt maar kwaad te
stookē,
Want jy hebt, Juffrouw dienstmaagd, de schootel zelf
gebrooken.

GRIET.

Dat lieg je, Hangebast, gy hebt ze met de mand,
Zo al jy binnen kwam, gestooten uit myn hand.

JAN.

Jy liegt het deur jou hart, dwars, en dubbeld, Karonje,
De

Ik zeg u geef myn geld, of 'k haal het van je tronje...

LEONOR.

Betaal myn schootel eerst, jou rechten schieven Hond!

JAN.

Ik zeg, betaal myn kruiloon, en dat al terstond.

Jy, Juffrouw Hottentots, of 'k vat u by de ooren,

En trek u van de kop, die opgestrikte tooren.

GRIET.

Wou jy dat doen, zeg, Schurk?

JAN.

Kom, kom, ik weet wel raad,

'k Neem voor kruiloon mee de spiegel die daar staat.

Jan neemt de spiegel en loopt weg.

DERDE TOONEEL.

LEONOR, MARGRIET, FERDINAND *in de Ben.*

LEONOR.

Jou Guit! jou Vagebond! waar loopt hy daar mee
heenen?

Het is een spiegel... help! Griet!

GRIET.

Hy is verdweenen,

En loopt, uit al zyn magt, de hoek daar ginder om.

LEONOR.

Och! hoe ben ik ontsteld? ik sta verbaast en stom.

Wat is dat voor een schelm?

GRIET.

De droes die mag dat weeten.

LEONOR.

Het is jou schuld alleen, dat de schootel stukken is ge-
smeeten,

Had gy daar voor gezorgd, gelyk als dat behoord,

Zy was dan noch wel heel, maar 't is nou rechtevoort,

Met jou, als, in 't gemeen, met alle andere meiden,

Die

Die om te trouwen staan, en uit het dienen scheiden.
 Gelyk met de katten in de Maart, zo is 't in Mei gesteld
 Met al de meiden, dat heele jaar gevry, gerit en geweld
 Maakt haar de kop gek, als de Meityd zal beginnen,
 Dat zy verbysterd zyn van harffenen en van zinnen;
 Om dat die Juffrouws dan zelf haast voogd en vrouwen
 zullen zyn,

En deze vagebond, is, onder deze schyn,
 Als of hy bragt de Ben, hier in myn huis gekoomen;
 'k Heb dat dikwils gezien, 't is wel meêr ondernoomen,
 Dat men, onder deze schyn, iemand stillerjes ontbied,
 Op Meiaavond, licht is dit ook zo geschied.

GRIET.

Wel, Juffrouw!

LEONOOR.

Wel, Margriet!

GRIET.

Zoud gy my dat vertrouwen?
 Gy zoud, na dat ik hoor, my wel voor een diefweg
 houwen,
 Dat gaat myn eer te na.

LEONOOR.

Dat zeg ik noch niet.

Ik zeg maar dat het wel voor dezen is geschied.

GRIET.

Van my zulke gedachten, dat wil ik niet hoopen.

LEONOOR, *willende de Ben open doen.*

Maar hoe! wat 's dit al weêr? de Ben en wil niet open.
 Wat doe ik nu daar meê? hoe word een mensch geplaagd!
 Voort pak dat goed daar in, en maak dat je beter zorg
 draagd;

Ik moet weêr boven zyn, om kleêren af te gaan haalen.
 Zie toe, en breek my niets, of gy zult het betaalen.

VIER.

VIERDE TOONEEL.

MARGRIET, FERDINAND *uit de Ben.*

FERDINAND.

M Argrietje, dat ging braaf, uw Juffrouw ly wel of.
GRIET.

Hoe! noemd gy dat noch braaf? myn lust niet van die stof.
Maar gy, myn Heer, ik bid, wilt toch terstond vertrekken,
Zo gy noch langer blyft, zult gy u zelf ontdekken.
Dan was 't met my gedaan.

FERDINAND.

Dat is de meening niet,

Ik ga noch zo niet weg, dat is 'er ver van daan, o neen!

Margriet,

Ik moet Sofia, eerst nu myn besluit ontdekken,
Gy weet hoe my de Meuy die Schoone wil outrekken.
Zy heeft my by Sofie op 't haatelykst gemaakt,
En nu ik, door list, bedekt in deze kaamer ben geraakt,
Zou ik nu, onverrigt, de zaak zo laten leggen,
Daar 't luk my bied de hand? want ik heb hooren zeggen,
Dat haare Meuy, en man, deze nacht zullen gaan
Om in 't nieuwe huis te slaapen, Margriet.

GRIET.

Dat heb je recht verstaan.

FERDINAND.

Ik Bid ja zyt maar gerust, deze kans zal wel voordeelig
weezen,

Nu heb ik geen beletzelen meer te vreezen.

Wat kan my nu beletten, dat ik myn Schoone onderhou,

En op nieuw verzekert van myn gezwore trouw;

Ik moet haar al de laagen zeggen,
Die haar Meuy nu onderwind my te leggen;

Zo zal ik voorkoomen dat haar Meuy my van dat schoone
pand beroofd;

Ge-

Gelyk zy aan haar Neef, noch gisteren, heeft beloofd.

GRIET.

Wel om de zaak dan still, en bondig te beleggen,
Zo moet men aan Sofie, deez' handel niet eer zeggen
Voor Meuy daar is na toe, maar zagt, daar komt zy aan,
Myn Heer, wil al uw best weêr in de Sluitben gaan.

F E R D I N A N D.

Laat my ten minsten haar eens zien...

GRIET.

Gyzult ze hooren.
En zien door 't schreefje heen. kruip in of 't is verlooren.
Ferdinand gaat in de Ben.

V Y F D E T O O N E E L.

SOFIA, GRIET, FERDINAND *in de Ben.*

SOFIA.

JA wel, die Meiavond, dat verhuizen, sleept wel
ruzie meê;

Doch deze was noch klein, was Meuy maar slechts te vrees.
't Is my onmoogelyk, ik kan het niet verdraagen,
Het gaat my aan 't verstand, en dit is alle daagen.

GRIET.

Ik weet wel raad.

SOFIA.

Wel wat raad?

GRIET.

Zogy maar wilt
Met haar Neef Hendrik trouwen, zal zy haast zyn gestilt.

SOFIA.

Een die ik haat, Margriet, hoe kan ik die beminnen?

GRIET.

't Is Ferdinand, Juffrouw, die speeld u in de zinnen.

SOFIA.

'k Beken, Margriet, 't is waar, ik min dien braaven Heer,
't Is Ferdinand alleen, die tot die prys van eer

Myn

Myn hert verkreegen heeft, ik kan hem niet verlaten,
Schoon Meuy hem, tot myn leed, zo vinnig schynt te
haaten,

Maar de oorzaak van haar haat, is my te wel bekend,
Dus acht ik niemendal, daar zy hem mede schend.

GRIET:

Jy hebt gelyk, Juffrouw, laat zy wat heene snappen.
Daar valt iets:
Maar zacht! na dat ik hoor, daar valt een van de trappen.

SOFIA:

Margriet, zwyg stil, 't is Meuy.

ZESDE TOONEEL.

SOFIA, GRIET, LEONOR, *met een arm vol
goed*, FERDINAND *in de Ben.*

LEONOR.

Hier staat men zo en ptaat!

Jy bent een mooi Fatsoen, een Juffrouw van uw staat,
Zou die meê werken! neen, my laat men tortzen, draagen,
En sleepen, als een paerd, dit 's Juffrouw haar behaagen,
Al brak ik hals en been, gelyk haast was geschied,
Van al de trappen af, het raakt Mejuffer niet.

Jou handelooze Pry, jou rechte Pronke Pinkje;
Maar zo men ergens komt, 't is voort; Juffrouw, wat
drinkje?

Een Theetje, Juffrouw, is 't, lusje een kopje meê?

Zy is heel lekker, proef. Mejuffrouw is voort reê;

Maar daar men werken moet, daar heeft Juffrouw geen
ooren,

Al roept men noch zo hart, zy kan of wil niet hooren.

En jy, laije Slet, jy staat ook zo leeg daar by,

En praat hier zaamen wat, van Mejuffrouws vrijery.

SOFIA.

Dat ik dat hooren moet! dat schrolle, knorre, kyven;

B

Duurd

Daard hier den heelen dag, wat zou ik toch bedryven,
Die steeds bekeeven word, 't is best dat ik vertrek.

Z E V E N D E T O O N E E L.

LEONOR, MARGRIET, FERDINAND
in de Ben, KORNELIA.

LEONOR.

D At's waar! ga je maar heen, en houw je zo wat gek.
Mama, hoe! ben je daar? heb je ons huis bekeeken?
Hoe staat het u al aan?

KORNELIA.

My dunkt 't is vol gebreeken,
Daar by ziet het zo uit, zo uit! gelyk een beest;
Myn daagen heb ik nooit in zulk een huis geweest.
Myn oogen uit myn hoofd, heb ik 'er schier staan kyken,
Ik weet niet waar ik best de muuren by zal lyken,
't Is of zy zyn getaant, het houtwerk zit vol smeer,
Met vlakken over al, de zolder is vol weer;
De trappen, dik van drek, van onderen tot boven;
Het is 'er zo gesteld, dat gy 't niet zoud gelooven;
Dat nu de beste kamer is, kwanfuis, ja wel!
En daar je met je man van nacht in slaapen zel,
Dat lykt de keuken wel, daar men niet doet als kooken,
En daar by lykt het 'er zo geen kleintje meê te rooken;
Want de schoorsteenmantels zien, gelyk een beest,
Van rook en vuiligheid.

LEONOR.

'k Heb 'er al voor gevreesd.

KORNELIA.

Wat is dit voor een huis om daar by te gelyken,
Je zult verwonderd staan, wanneer je 't zult bekyken,
Dit is een pop daar by.

LEONOR.

Het is myn mans bedryf.

De

De mannen hebben toch altyd wat nieuws om 't lyf,
 Hier schorten altyd wat, 't was van kantoor, of zolder,
 Hy maakte my op 't lef, hoe langer en hoe dolder
 Met al zyn teemery, dat ik besluiten most,
 Om te verhuizen, het koste wat het kost.
 Maar daar komt vader ook.

A C H S T E T O O N N E E L.

K O E N R A A D, K O R N E L I A, L E O N O O R,
 G R I E T, F E R D I N A N D *in de Ben.*

K O E N R A A D.

S T a je hier wat te praaten?

L E O N O O R.

Ja, Vader; waar is myn man?

K O E N R A A D.

'k Heb hem gelaaten,

In 't nieuwe huis, daar hy noch bezig is al zyn best.

L E O N O O R.

Wel hoe behaagd het u?

K O E N R A A D.

Heel wel, dit is een nest

Daar by, 't is ruim, en breed, en ook heel wel geleege;

Dicht by de waterkant, jou man heeft wel te deegen

Myn zind'iykheid gedaan, hy heeft het heel wel voor.

Wat is daar voor in 't huis een groot en ruim kantoor!

Wat zyn die zolders toch, by deze, te gelyken!

'k Heb, met verwondering, het alles aan staan kyken,

Ja, het behaagd my zo, dat ik 't niet zeggen kan;

Wat zal 't pleisierig zyn, en makk'lyk voor uw man,

En voor zyn koopmanschap; hy hoeft nu niet te rotzen

Met sleepe, kruijen, want hy 't makkelyk kan lossen,

Al t'zaamen voor zyn deur, zo dryvend uit de schuit,

En dat wint alle jaar, veel krui- en sleepgeld uit.

De zolders, die zyn...

KORNELIA.

Wat leid ons daar aangeleegen
 Hoe dat de zolders zyn, maar ziet het eens te deegen
 Beneden in het rond, wat kamers dat'er zyn,
 Het ziet'er over al, zo vuil, gelyk een zwyn,
 De bestekamer zelf is 't mottigste van binnen;
 Maar 't manvolk kan men dat niet brengen in de zinnen.
 't Scheeld jou lui evenveel of 't schoon is, net, of vuil;
 O neen, al zaaten wy slechts in een modderkuil,
 Is haar kantoor maar wel, dan is het al te deegen;
 Zy zorgen maar voor haar, aan ons is niet geleegeen,
 Is haar kantoor maar wel, en dichte by de straat,
 Dan is het alles wel, het gaat ook hoe het gaat,
 Zy zorgen voor 't kantoor, moer moet het potje kooken.

KOENRAAD.

Maar hoor, Moer, van 't kantoor moet ook de schoor-
 steen rooken.

KORNELIA.

Ja, de negotie zou niet worden kunnen gedaan,
 Neen, of myn heers kantoor moet by de straat juist staan.

KOENRAAD.

Het is daar makkelyk voor 't huilen van de kind'ren,
 Daar hoord men geen geknor, noch 't geen dat ons kan
 hind'ren,

Dat dikmaals tusschen meid en vrouw geschied, men zit
 Daar stil en heel bevryd van 't raazen en 't gerit.

KORNELIA.

Jy lui zit op 't kantoor al veel om wat te schryven,
 En als 't al noodig is, zo moet men u haast dryven
 Met stokken daar na toe, of 't moet juist postdag zyn;
 Geschied het buiten dat, zo gaat het onder schyn
 Van dat men moet, kwanfuis, zyn dingen wat verhan-
 d'len,

Maar 't is om door het glas de dames te zien wand'len,
 Die langs de Keizersgracht, haar toer gemeenlyk doen,
 Daar spekuleert men op; ik zeg 't is geen farzoen.

KOEN-

KOENRAAD.

Ik Weet ook wel wat, zo ik begin.

LEONOOR.

Wel, wat weetje?

KOENRAAD.

Hoe dat je met malkaar, in 't voorhuis op een Theetje
Of in 't zalet daar naaft, steeds door de glaazen ziet,
En ginnegapt en lacht, met andermans verdriet,
En elk by 't gat ophaald, en die daar komt passeeren,
Zo dra zy zyn voorby, zy laten van haar veeren,
't Zy wie 't ook weezen mag, daar schort toch altyd wat,
Den een is zus, den ander zo, 't is altyd dit of dat;
Ja, het is nimmermeer met jou lui doch te deegen.

KORNELIA.

Ja praatjes, ik zeg noch, wat is 'er aan geleegeen,
Of het kantoor is voor, of achter of beneen,
Of boven, waar het is, en of 't groot is, of kleen,
Of breed, of smal, of kort, of lang, wel ja.

KOENRAAD.

Zelleweeken,

Jy zult my noch de kop met al die praatjes breeken;
Jy zegt het ons niet scheeld, hoe 't met de vrouwen gaat,
Maar het scheeld jou lui niet . . . .

KORNELIA.

Dat is maar zotte praat.

KOENRAAD.

Hoor, Vrouw, 'tis lang genoeg, want zot zyn al uw
reeden.

KORNELIA.

Die eens ophaalen mogt de mans verborgentheden . . . .

KOENRAAD.

Die van de vrouwen ook, wat zou het zwaarste zyn,
Die van de meeste part, het zynen in de schyn.

KORNELIA.

Dat van de mannen zou voorzeker 't zwaarste weezen;
Altoos wat my aangaat, ik zou 'er niet voor vreezen.

K O E N R A A D.

't Is best ik boven zie, wat dat de knecht al doet,
Deez' praat en heeft geen end.

L E O N O O R.

Ja, Vader, dat is goed.

N E G E N D E T O O N E E L.

K O R N E L I A , L E O N O O R , G R I E T ,
F E R D I N A N D *in de Ben.*

L E O N O O R.

W At brengt de Mei, Mama, al ruzie meê en moeilyk-
heden!

Margriet, pakt al het goed te zaamen hier beneeden,
Ik ga na boven toe, maar dat je niets en breekt.

K O R N E L I A.

Kom, Dochter, ik ga meê.

L E O N O O R.

Ja wel wat ruzie steekt.

In dat verhuizen al; 'k heb daar een Ben gekreegen
Van Jannetje Nicht, ik ben daar zeeker meê verleegeu,
Want zy niet open kan, daar staan ik mooi en kyk.
Margriet, breng jy de Ben weêr t'huis.

G R I E T.

Zo dadelyk.

L E O N O O R.

En zegt Jannetje Nicht, dat de Ben, die wil niet open,
Maar repje voeten wat, en wilt wat hartjes loopen,
Hoe is de Ben zo zwaar? *Verzet de Ben.*

G R I E T.

Sofia, Juffrouw, heeft haar goed
daar in geleid.

L E O N O O R.

Wanneer?

G R I E T.

Zo even, voor je kwam.

L E O

LEONOR.

Wel gezeld.

Hoe kreeg zy die dan op?

GRIET.

Heel makkelyk, van binnen

Was zy geslooten, dat begon zy te verzinnen.

LEONOR.

Maar wat heeft zy voor goed, daar toch al ingebrogt?

GRIET.

Haar zondags goed, Juffrouw, zy heeft daar na gezoegt,

Al haar Pandanten, Juweelen, en zulke dingen.

Jemeni, Juffrouw! wat heeft zy al kostelyke ringen.

LEONOR.

Al praats genoeg, ga voort, en doe je dingen maar,

En pakt me al dit goed heel netjes by malkaâr.

Ik zal Sofia straks, eens van die dingen spreken,

Ik moet eens zien, wat zy heeft in de Ben al steeken.

Kom, Moeder, gaje meê?

TIENDE TOONEEL.

GRIET, JAN, *als een Schuitemoeder gekleed, met een brief*, FERDINAND *in de Ben*.

GRIET.

MAar, Jan; wat zal dit zyn?Hoe durf je dit bestaan? zeg, onder deze schyn,
Als Schuitemoeder, nu weêr in ons huis te koomen?

Wat heb je nu al weêr voor potzen voorgenoomen?

JAN.

Stel je je maar geruft, wees vrolyk van gemoed,
Want alle ding staat wel, en op een goeijen voet.

Is hy noch in de Ben?

GRIET.

Wat hebt gy ondernoomen?

B 4

JAN.

JAN.

Myn Heer, myn Heer, her uit, wilt voor den dag eens
koomen,

FERDINAND *uit de Ben.*

Wel, Jan, wat is 'er nieuws?

JAN.

Al heel veel goed bescheid.

Zie daar, lees deze brief, eens met een gauwigheid.

Wel, Griet, wat docht je 'er of, toen ik gink stryken heenen,
Dat ik de Spiegel nam?

GRIET.

Dat sprong my voor de scheenen...

Myn Heer, kruip in de Ben; Mejuffrouw komt daar aan
Met haar Mama.

FERDINAND.

Ik zal...

JAN.

Kom, kom, niet lang te staan.

GRIET *duwt hem in de Ben.*

Ik bid, myn Heer, kruip in, of 't heele spel...

JAN.

Gantsch zuiker!

Hoe maak ik hier nu best een Indiaansche duiker?

E L F D E . T O O N E E L .

LEONOR, KORNELIA, GRIET, FERDI-
NAND *in de Ben*, JAN, *wil weg gaan, maar*
werd van de Juffrouw overvalken, die
hem aanspreekt.

LEONOR.

WAt is uw zeggen, Vriend, heeft iemand u ontboôn?

JAN, *hem dronken houdende.*

Ja, ik ben hier gestuurd, Juffrouw, van myn patroon,
Of van uw man. Holla!

Hystruikeld.
LE-

LEONOR.

Wel hei! Vent, jy bent dronken.

JAN.

Me juffer, met verlof, jy hebt me niet geschonken.
Maar evenwel, Juffrouw, ik ben hier met myn schuit,
Je man heeft my gestuurd.

LEONOR.

Myn man die recht wat uit.

JAN.

Ik zal myn werk wel doen, al ben ik wat beschonken,
Dat zal wel overgaan, wy hebben eens gedronken;
Wy binnen vroeg en laat al bezig, dat je 't weet,
Op Mei, dan by die, en die, en die, en een scheet
Krygt men gaauw in de neus, met zomtyds eens te drin-
ken.

GRIET, *ter zyden.*

„ Obloed! ik vrees dit werk zal hier op 't laatste stinken.

JAN.

Zyt maar gerust, Juffrouw, ik zal myn werk wel doen,
* Ben noch zo dronken niet.

KORNELIA.

Jy bent een mooi fatsoen.

JAN, *over 't goed vallende.*

Wel nu, Juffrouw, holla!

KORNELIA.

Loop al je best wat slaapen.

LEONOR, *tegens Griet.*

Doe jy je werk maar, voort, je hoeft hier niet te gaapen.

JAN, *opstaande.*

Juffrouw, exteer my, heb ik het daar verbruid.

LEONOR.

Hoe krygt men deze Vent nu best ten huizen uit?

JAN.

Holla, sta vast den brui.

GRIET *ter zyden.*

„ Hoezal dit noch afloopen?

B 5

KOR-

KORNELIA.

De Meidrank, Vriend, is u te veel in 't hoofd gekroopen.

JAN.

Dat's leugen, Juffrouw, met verlof, je raad dat niet,
't Is na myn beenen toe gefchooten, als je ziet.

LEONOR.

Kom, kom, ga jy maar heen.

JAN.

Wel over gaan, Juffrouw. Wel nu, het zal met werken

GRIET, *ter zyden.*

„Gut, komt zy hem te merken.

JAN.

'k Heb van den morgen, al ten vyven opgeweest.

En.....

LEONOR.

En ten zeffen al zo dronken, als een beest.

JAN.

Wat drommel meen je dan, dat ik nu al ben dronken?

LEONOR.

Neen, maar tweemaal half vol, dat's ruimptjes heel
beschonken.

KORNELIA.

Foei! fchaam je, Kaerel, wel dat is geen styl van doen
Zo by de lui in 't werk, foei! het is geen fatzoen;
Foei, foei!

JAN.

Myn fchuld is 't niet, Juffrouw, 'k heb hellepen
verhuizen,Een met de noorder zon, daar viel zo wat te buizen,
't Is noch een oud heerschap, je hebt hem wel gekend.

KORNELIA.

Waar heeft hy dan gewoont?

JAN.

Hier dichte by omtrent.

De Juffrouw heeft ons, na dat dit werk was geklonken,
Ons

Ons, van den ouwen hond, eens lustig omgeschonken,
 Zacht hou op, 't was wyn van tien of twaalf jaaren oud,
 Zy sprong schier uit het glas, en was zo geel, als goud,
 De Juffrouw schonk braaf, maar 'k meen dat wy ze
 neepen.

GRIET.

Hei!

JAN valt met Griet.

Hy, of zy, of gy, wy leggen alle bei.

Wat drommel! al den drank zit my noch in de beenen.

GRIET.

(nen.

Jou rechten dronken beeft, daar is 't vel van bei myn schee-

JAN.

Laat ik dat eens bezien, Margriet, en wilje niet,

Zo lieg je ook maar, Meid.

GRIET.

Wel wat my hier geschied!

JAN gaat op een kist zitten.

Met uw verlof, Juffrouw, ik zal een beetje rusten.

Kom, Meisje, zoen my of.

GRIET.

Ja, die zou wel wat lusten,

KORNELIA.

Bedaar, bedaar hier wat.

LEONOOR.

Laat hem na huis toe gaan,

Hier heeft hy niet van doen. Ja wel, hoe word ik aan

Gehaald van dezen dag!

TWAALFDE TOONEEL.

LEONOOR, KORNELIA, GRIET, SOFIA,

*JAN op de kist, bond hem of hy sliep,**FERDINAND in de Ben.*

LEONOOR.

WEl, wat is jou begeren?

Hoor

Hoor eens, Sofia, zeg wat hebje daar voor kleëren
In deze Ben geleid?

SOFIA.

Wel, Meuy! hoe zal 't hier gaan?
Ik kleëren in die Ben! hoe kan ik dit verstaan?

LEONOOR.

Scheer jy de gek met my, kom, doe ze daad'lyk open.

GRIET *ter zyden.*

„Wel hoe of noch dit spel in 't ende afzal loopen?

LEONOOR *wil de Ben opbreeken.*

En dat al voort terstond, zo niet, ik weet wel raad.

FERDINAND *uit de Ben koomende.*

Uw raad is niet van doen, eer dat je verder gaat.

SOFIA.

Ei my! wat zal dit ...

KORNELIA.

Och! ik ben heel bezweeken.

Een kaerel in de Ben!

LEONOOR.

Ik kan van schrik naauw spreken,
Zo is myn lyf ontfeld, wat zal 'er noch geschien!
Het is niet als bedrog, 't geen wy nu daag'lyks zien,
De waereld loopt op 't end, en kan niet staande blyven,
Van al de gruwelen, die men daag'lyks ziet bedryven,
Gy legt het heel wel aan, Sofia, om uw naam,
En ons, en ons geslagt te last'ren, 't is uw faam...

DERTIENDE TOONEEL.

KOENRAAD, KORNELIA, LEONOOR,
FERDINAND, JAN, GRIET.

KOENRAAD.

WEL hoe! Heer Ferdinand, wel wat is dit te zeggen?

LEONOOR.

Dat kan die lichte Kooi, het allerbest uitleggen,
Die rechte Sluiphoe, foei, die ons geslacht dus schend!
Die

Die is dit werkje best, gelyk gy ziet, bekend.
Zy gaat haar Pollen nu in Kleërebens versteeken.

FERDINAND.

Uw, onbezonnenheid, en onbehouwen spreken
Zoude ik, indien gy waard een man...

LEONOR.

Wat zou 't dan zyn?

Hy derft my dreigen noch, wel heden! maar, jou Zwyn,
Jou zal ik hebben, wacht, jy zelt 'er noch voor lijn,
Dat zweer ik jou, Margriet, voor uw bedriegerijen.

GRIET begint te zingen.

LEONOR wil haar slaan, doch werd van
Koenraad weêrhouden.

Darf jy noch zingen, zeg? laat, Vader, my begaan,
Ik zal dat Varken voort de kop aan stukken slaan.

KOENRAAD.

Stil, Kind, weest wat geruft. Ik bid wil my eens zeggen,
Waarom gy, Ferdinand, dit in het werk ging leggen?
Ik kan het niet verstaan, wat hebt gy hier meê voor?

FERDINAND.

Ik zal uw wil voldoen, een weinig maar gehoor,
En gy zult uit myn reên, en doen, myn Heer, besluiten,
Dat zy, noch ik, het minst, ging de eerbaarheid te buiten.
Ik heb Sofia lang, in 't heimelyk, bemind,
Tot zy my eindelyk, erkende voor haar vrind,
En minnaar tegelyk, door liefdens keur gedreeven,
Heeft zy haar hart aan my, ik 't myn aan haar gegeven;
Tot dat ik eindelyk de list vond van die Mand.
Nu weet ge de oorzaak, Heer. is dit nu zulk een schand?

Teegens Sofia.

En heb ik u misdaan, wil 't om de min vergeeven.

Tegens Leonor.

Maar zie met wien gy haar wilt in den echt doen leeven?
Met een die haar bemind, slechts om haar geld en goed,
Maar niet uit waare trouw, en een oprecht gemoed.

Tegens Koenraad.

Ei!

Ei! neem de moeiten, Heer, en wil die brief eens leezen;
En oordeel dan, of ik geen reën had om te vreezen.

KOENRAAD *leest.*

Myn Heer, ik bid dat gy aan my die tyd noch leend,
Tot dat ik ben getrouwd, en door den echt verëend,
Met onze Nicht Sofie, dan zal ik u betaalen
Die duizend dukatons, geloof my, 'k zal niet faalen;
Ons trouwuur, en de tyd, myn Heer, daar van genaakt,
Myn Nicht heeft het zo ver, door listigheid, gemaakt,
Dat zo zy zyn verhuift, men 't huuwelyk zal fluiten.
Vaar wel; bewaar den brief en wil het minst niet uiten.

Uw geneegen Vrind,

HENDRIK BLOEM.

KORNELIA.

Wel, Dochter, wat is dit?

SOFIA.

Wel, Meuy, 't zyn fraaije zaaken!
Zocht gy daarom zo haast dit huuw'lyk, klaar te maaken.
En, om uw kaale Neef, die 't gat vol schulden heeft,
Te heipen door myn geld, het is al heel beleefd
Van u, wel ik beken 't, het zyn al schoone zaaken,
Zo kan men, door bedrog, in staat en aanzien raaken.

Teegens Koenraad.

En gy, myn Heer, die zyt myn Voogd, zult my niet tegen
zyn,

Met uw beminde vrouw; gy ziet door welk een schyn
Uw dochter my bedriegd; sta toe dat ik mag loonen,
Hem, die my heeft verloft, en my zyn trouw komt toonen.

FERDINAND.

Dit is het geen ik wensch, myn schoone Engelin,
Dat gy, door uwe gunst, wilt kroonen onze min.

KOENRAAD.

Ik heb geen reeden, om uw huuw'lyk te beletten,
Maar zelfs in tegendeel zal ik zulks voort doen zetten.

KOR-

KORNELIA.

Wel, Dochter, had ik ooit van u dit werk vertrouwd,
Dat gy dus onbedacht Sofia geeven zoud ....

LEONOOR.

Mama, ik heb geen schuld, aan deez' bedriegerijen.
Maar dat ik Hendrik ried, Sofia te gaan vrijen,
Ontken ik niet, o neen! ik heb haar zulks geraan,
Dat zy voor Ferdinand, zou Hendrik neemen aan;
En heb ik haar zomtyds, hier toe wat hart gedreeven...

KOENRAAD.

Nou kom, dat is al wel, wilt het malkaâr vergeeven.

SOFIA.

Zeer gaeren wil ik 't doen, mits dat zy toe zal staan,
Dat ik, met Ferdinand ....

KOENRAAD.

Jakom, dat 's al gedaan.

LEONOOR.

Maar ik moet eerst myn man ....

JAN, *opstaande.*

Myn Heer, is 't werk geklonken?

FERDINAND.

Ja.

LEONOOR.

Hoe! is dat uw knecht?

FERDINAND.

Ja.

JAN.

Ik ben nu niet dronken.

LEONOOR.

Nu merk ik het bedrog.

KOENRAAD.

Wel aan, Heer Ferdinand,
Ontvangt Sofia nu, uw allerwaarste pand.

GRIET.

Geluk, myn Heer, en Juffrouw.

JAN.

1193 692
32 MEIAVOND, KLUCHTSPEL.

JAN.

Fiat, van alle kanten.

Myn Heer, nu is 't uw beurt de Meiboom te gaan planten;
't Is tydig. Griet, laat ik en jy, in 't mooie weër,
Ook planten, in de Mei, de Meiboom, als myn Heer.

GRIET.

Daar ben ik meê te vreên.

KOENRAAD.

Wel, laat ons binnen treden,

En stuuren om uw man, om hem de zaak te ontleden.

E I N D E.